

Klic TRIGLAVA

Leto III.

1. julija 1950

Štev. 48.

PREPOROD

Večkrat smo se v našem listu že dotaknili slovenskih begunskih razmer. Ob njih smo razpravljali, iskali vzroke nezadovoljstva in premajhnega smisla za politično življenje naše emigracije.

Pred letom dni smo se zdeli kot glas vpijočega v puščavi. Danes pa moremo z zadovoljstvom ugotoviti, da dobivajo naše misli, naše ugotovitve iz preteklih mesecev le nekaj razumevanja in odmeva. Kar je pomenjalo pred letom dni drzno misel, to je danes od mnogih spoznano kot potrebno, pravilno in nujno. Prav smo torej mislili, pravilno ocenjevali in upravičeno zahtevali.

Toda vse seveda še vedno ni tako kot bi naj bilo. V svojih naporih zato ne bomo odnehali; opozarjali, svetovali in predlagali bomo še naprej, dokler ne dosežemo cilja, ki smo si ga postavili: da postane slovenska emigracija resničen glasnik slovenske svobode, da združi vse svoje zdrave in razpoložljive sile, ki bodo le tako kos težavnim nalogam politične emigracije.

Pot bo prav gotovo še dolga: nešteto ovir, predsodkov in zastarelih nazorov bo še treba podreti. Delo ne bo lahko, uspehi pa zato tudi ne bodo enodnevni, trenutni. Prečiščevanje našega begunstva ima globlji smisel, ima širše temelje in dalekosežne cilje.

Naš dom je danes odrezan od svobodnega sveta. Le tu in tam prodre vanj kak žarek skozi železno razpoko. Zapad ne napreduje samo v tehničnem pogledu; svobodni svet preživlja danes veliko duhovno revolucijo, ki podira staro, trohnečo stavbo in postavlja nove temelje jutrišnjemu krščanskemu, svobodnemu in pravičnemu svetu. Smo pred novo, veliko renesanso.

Skoro pol sveta, in v njem tudi naš slovenski narod, to le podzavestno ali pa sploh ne občuti. Res je, da bodo sedaj nesvobodni narodi po svojem trpljenju pomlajeni in očiščeni. Toda to ni dovolj. Obenem bo tudi nastala idejna praznina, katere se je bati. Ta bo zahtevala predvsem od nas, ki danes živimo v svobodnem svetu in se bomo nekoč vrnili med svoje drage, zdravih nazorov in novih idej, obenem pa volje in sposobnosti, da na ruševinah starega zgradimo novi dom Ljubezni, Svobode in Pravice.

Kako naj se za to odgovorno nalogo usposobimo s staro miselnostjo, staro prakso in ozkosrčnim egoizmom? Kako naj se v kritični dobi prehodnega stanja v domovini izkažemo vredni zaupanja domovine in osvoboditeljev, da smo dozoreli položaju, ko pa še danes nismo sposobni nuditi enakovrednega domestek titovščini, ki na zapadu še pridobiva na ceni?

Vemo, da se ob tem sprašujejo zapadni činitelji; vemo, da narod v domovini obupa nad svojo emigracijo.

Kaj torej? Povratka na staro ni, ker se svet vrti naprej! Mi pa se prepiramo za oslovo senco, mesto da bi stopili vkup, se pogovorili in nato z združenimi močmi določili smernice za bodoče dni. Samo tako si bomo pridobili novo moralno legitimacijo zaupanja domovine in spoštovanje tuji ne.

...ooOoo...

RAZPRAVLJANJE O TRSTU

Angleška vlada je odgovorila na sovjetsko noto z 20. aprila o Svobodnem tržaškem ozemlju. Angleški odgovor zavrača sovjetske obtožbe, da bi bila v Trstu angloameriška pomorska baza in da zapadne tri sile kršijo mirovno pogodbo z Italijo. Na Sovjete zavrača krivdo, da ni bil imenovan guverner za Trst, in ponavlja, da Angleži vztrajajo pri izjavi iz marca 1948, naj se Trst vrne Italiji. Pravi pa, da je najboljša rešitev neposreden sporazum med Italijo in Jugoslavijo. - Podobne odgovore sta dali Sovjetom tudi Združene države in Francija.

"Manchester Guardian" pripominja, da je odgovor komaj zadovoljiv. Ugledni časopis že ves čas napada izjavo treh sil iz leta 1948, naj se Trst vrne Italiji, ki je bila v prvi vrsti namenjena za protikomunistično propagando pri takratnih italijanskih volitvah. Zavzema se za Svobodno ozemlje. - "Times" pa je z angleškim odgovorom zadovoljen in enako kot konzervativni "Daily Telegraph" soglaša z mislijo, naj bo Trst italijanski.

Ob tej priliki naj omenimo tudi zanimiv članek o Trstu in srbski emigraciji, ki ga je objavila pariška "Slobodna Tribuna", glasilo srbskega republikanskega pokreta, v svoji majski številki.

Omenjeni list med drugim piše takole:

"Srbska politična emigracija je zadnja leta v vprašanju Trsta 'pametno' molčala, kot pravimo, boječ se, da se ne bi slučajno znašla na isti črti s Titom (!) in da se ne bi zamerila politiki zapadnih sil. Tako je, na vso nesrečo, moglo priti do vtisa, da Trst srbsko emigracijo ali ne zanima ali pa na to ne polaga posebno važnost, postavljajoč ga daleč pred našimi tipično srbskimi lokalnimi problemi.

Tak zaključek bi bil netočen in škodljiv.

Vprašanje Trsta je skupne narave za vse narode Jugoslavije, za vse južne Slovence in cel Balkan. Žrtve isterskega prebivalstva za osvobodjenje iz pod laškega jarma niso zgolj krajevnega pomena, ampak predstavljajo prvi našo skupno jugoslovansko, južnoslovansko in balkansko politiko. Zato je razumljivo, da so množice srbskega naroda globoko zainteresirane na rešitvi tržaškega vprašanja. Takšen pa je tudi slučaj z vsemi tistimi posamezniki ali skupami v srbski emigraciji, ki politično mislijo in ki čutijo s svojim narodom.

Svetovati danes rešitev tržaškega problema bi bilo v domeni praktične politike, za kar emigracija nima nobenih pogojev. Toda to nam gotovo ne brani, da postavimo svoje načelne zaključke.

Srbski republikanski pokret stoji na stališču, da je MIR prvi pogoj za ostvaritev demokracije ter gospodarskega, socialnega in kulturnega življenja. V zvezi s tem se morajo nesoglasja med narodi reševati na osnovi njihovih neomajnih želja za MIROM.

Daleč smo od onih, ki se še vedno zadovoljujejo z zastarelimi stališči, da se nesoglasja in problemi rešujejo med narodi z določanjem meja. Prav nasprotno: globoko smo uverjeni, da je baš ukinitve mejnih črt najnaravnejši način medsebojnega razumevanja in s tem zavarovanje trajnega MIRU v svetu.

Pri tem pa želimo poudariti, da bo stališče Srbskega republikanskega pokreta v vprašanju Trsta v prvi vrsti določeno s stališčem slovenskega naroda odnosno prebivalstva Istre. V tem problemu naše skupne politike je naravno, da imajo prvo besedo tisti, ki se jih stvar najbolj tiče, ob polni podpori vseh ostalih iz naše skupnosti.

Noben tujec naj niti za trenutek ne misli, da bo svojo igro igral na osnovi naše medsebojne razdeljenosti. Nesrečni slučajji iz preteklosti se ne smejo ponoviti prav v nobeni obliki.

Na tej liniji bo Srbski republikanski pokret v emigraciji in jutri v osvobojeni domovini deloval."

Slovinci pozdravljamo jasno besedo srbskih prijateljev, na katero bi želeli končno čuti tudi stališče ostalih srbskih osebnosti in skupin, in to danes, ko se odloča usoda tržaškega vprašanja.

...ooOoo...

ZA JUGOSLOVANSKI SPORAZUM

(Naš dopisnik poroča)

U.S.A., sredi junija. - V tukajšnjih begunskih krogih so se razširile govorice, da naj bi se koncem junija sestali v Washingtonu na povabilo Narodnega odbora za svobodno Evropo razni bivši jugoslovanski politiki. Baje je s tem namenom že pred časom prišel v Združene države tudi predsednik srbske kmečke stranke dr. M. Gavrilović. Cilj tega sestanka naj bi bil osnovni srbsko-hrvatsko-slovenski sporazum in ostvaritev skupnega jugoslovanskega državnega sveta.

Z ozirom na te novice se je Vaš dopisnik podrobneje informiral in doznal, da je prišlo do nekakšnih nesoglasij glede tega, kdo od Jugoslovancev naj bi na tem sestanku sodeloval. Različne osebe in z različnimi namenimi namreč vsiljevale vse mogoče osebe, kar je seveda zmanjšalo izglede za končni uspeh. Tako je videti, da je sestanek zaenkrat odložen za nedoločen čas.

Verjetno bi kazalo, da se ljudje, ki so kdaj politično delovali ali pa se s politiko zdaj bavijo in se mislijo tudi v bodoče, združijo v neke dejanske formacije (odbore, stranke, politične grupe) in potem pri tem tudi ostanajo. Seveda to zahteva neko mero in smisel za disciplino. Sicer bomo prišli do absurda, da bo o jugoslovanskih problemih sodočeval Dragiša Cvetković ali pa kar trije predstavniki ene predvojne politične stranke, od katerih pa vsak sedi v svojem komitetu in se smatra za šefa stranke, do čim kakšna druga stranka med tem sploh na sestanku ne bo zastopana. To je tipičen jugoslovanski smisel za dezorganizacijo, nered in nediscipliniranost. Kako naj se pri tem spoznajo tujci, ki bi nam radi pomagali, če se v svoji hiši ne spoznajo mi sami? Tako izgubljam vsak ugled in kažemo svojo polno nezrelost.

Iz okolice dr. Mačka je bilo dognati, da je pozdravil predlog londonskega odbora glede srbsko-hrvatsko-slovenskega sporazuma in medsebojnih odnošajev v bodoče, objavljeno v nedavni "Poruci", ter da je pripravljen, da se porazgovori. O stališču dr. Kreke ni bilo mogoče zvedeti ničesar. Predvideva se le, da čaka, kaj bo rekel dr. Maček.

- - - - -

R A Z P O K E

Videti je, da Titov spor z Moskvo le ni tako krajevnega značaja, kot bi ga tu in tam radi prikazali Moskvičani. Razpoke na vzhodni strani komunistične zgradbe so se pokazale že v poljski Gomulkinini zadevi, Rajkovem procesu na Madžarskem ter Kostovi obsodbi v Bolgariji.

Pokati je začelo tudi na zapadu. Tako povzemamo po italijanskem tisku da delajo v Milanu, starem socialističnem gnezdu, na ustanovitvi Italijanske "nacionalno-komunistične" partije, ki bi jo sestavljali desidenti Komunistične partije Palmira Togliattija in socialistične stranke Petra Nenija.

Zadnje vesti iz Zapadne Nemčije poročajo o močnejšem odzivu, ki ga dobiva gibanje za posebno komunistično partijo v zap. Nemčiji pod vodstvom Jožefa Schafta, starega komunista, ki je prebil 11 let v nacističnih koncentracijskih taboriščih. Ta se je odločno izjavil za ortodoksni leninizem, ki da nima svojega nadaljevanja v sovjetskem imperialističnem stalinizmu. Britanski informacijski viri poročajo, da to Schaftovo gibanje postaja vse aktivnejše, da je opaziti izboljšanje organizacije in končno ureditev doslej šibkih financ. Schaft zahteva kar najširšo konferenco komunistov v zapadni Nemčiji, ki naj naredi red v svoji partiji in odstrani nošilce nezdrave politike v komunistični stranki. Ta slaba politika je v zadnjem času doživela velike poraze. Tako je na pokrajinskih volitvah v Severnemški oblasti in Westfaliji izgubila 50% glasov z ozirom na prejšnje volitve, pristala je na sovjetsko-poljsko razmejitveno črto na Odri-Niesi, ki je v občutno škodo Nemčiji, sprijaznila se je dalje z dejstvom, da bodo tisoči nemških ujetnikov ostali za vedno v Rusiji odn. ni o njih nobenega sledu. Vse to ima svoj vzrok v nejasni in hlapčevski politiki nemške komunistične stranke napram Moskvi.

Tudi v Franciji ni vse v redu. Na nedavni seji Centralnega komiteja francoske komunistične stranke je bila sprejeta posebna resolucija, ki jo je nato še podprl Thorez, predsednik stranke, v svojem govoru, kjer je postavil v isto vrsto "Andersove poljske fašiste" in Titove izdajalce. Izda-

jalska politika da ima na zapadu svoj center v jugoslovanski ambasadi v Parizu.

Poleg tega se ponovno tresejo na Madžarskem. Podpredsednik vlade Rakosy je nedavno napovedal uničenje socialističnih špijonov, ki so se vrinili v vladno komunistično stranko in razkrajajo komunistične vrste. V zvezo s to napovedjo spravljajo tuji poročevalci tudi vest, da je odstopil madžarski notranji minister Kadar, ki je prišel v vladno po Rajkovi oboje in zavzel tudi njegovo ministersko mesto. Poročevalci pravijo, da tu najbrž ni govora, da bi Kadar padel v nemilost, ker je istočasno prejel zlato medaljo za zasluge. Vzrok iščejo v možnosti, da bo Kadar dobil posebno nalogo v komunistični partiji. Verjetno naj bi poiskal med socialisti, ki so vstopili v komunistično stranko, kateri so iskreni sodelavci in kateri vršijo razdiralen posel. Če ta vest drži, potem morajo biti razpoke v madžarskem komunizmu kar hude, da so rešitev tega vprašanja poverili dosedanjemu notranjemu ministru.

Seveda pa teh pojavov tudi ne gre precenjevati, ker Moskvi vdane komunistične stranke še vedno uživajo podporo velike večine komunistov, ker razpolagajo z mogočnimi denarnimi viri in predvsem ker so med seboj povezane in enotne. Razkrajanje se je sicer začelo, toda razvoj gre počasi

KATOLIČANI ZA MIR

Nedavno se je vršil v Stockholmu kongres miru, ki so ga seveda priredili komunisti. Ta kongres je ostro obsodil uporabo atomske bombe ter objavil masovno podpisovanje posebne spomenice, ki obsoja politiko atomske bombe.

V zvezi s tem kongresom in podpisovalno akcijo so se oglasili pred kratkim francoski kardinali in škofje ter izdali poslanico francoskim katoličanom, ki naj bi bila katoliški odgovor stockholmskemu kongresu. V tej poslanici so francoski kardinali in škofje obsodili uporabo atomske bombe ter obenem naročili katoličanom, ki se zavzemajo za mir, naj proučujejo in razmišljajo o papeževi mirovni poslanici, kjer so razložene načela kako doseči in ohraniti mir; naj delajo na edinosti Evrope in naj jačajo molitev, pokoro in miloščino ter naj izvajajo socialno pravičnost.

Po pariškem radiu posnemamo, da je Mgr. Kolomanski, tajnik poljskega episkopata izdal posebno obvestilo, ki zavzema pozitivno stališče v pogledu mirovnega pokreta in zbiranja podpisov, ki je bilo objavljeno na stockholmskem kongresu. Na zapadu smatrajo, da je to stališče poljskega episkopata samo nekakšna mirovna gesta, da se izboljšajo odnosi med poljskimi katoličani in komunistično vladno. Znano je, da so se v zadnjem času vodili tozadevni poskusi in da se je v Vatikanu mudil poseben odposlanec poljskih škofov. Zanimivo pa je, ugotavljajo tuji poročevalci, da se poljski škofje niso nikjer obvezali, da bodo tudi sami podpisali mirovno poslanico iz Stockholma.

Na Madžarskem je bilo od episkopata imenovanih pet članov, predstavnikov katoliške Cerkve, ki se bodo v tretjič poskušali razgovarjati z vladnim predstavnikom za verske zadeve o pomiritvi med Cerkvijo in vladno. Posebno v zadnjem času je preganjanje zavzelo velik obseg.

Ponovno je bilo slišati, da so se obnovili razgovori med predstavnikom Vatikana in predstavnikom jugoslovanske komunistične vlade o izpustu nadškofa Stepinca iz zapora. Vesti ne potrjujejo iz uradne strani. Na drugi strani pa smo svoj čas čuli vest, da bi naj nadškof Stepinac najprej prosil za pomilostitev, čemur bi verjetno ugodili in bi sledil izpust. To da temu da se je nadškof Stepinac odločno protivil, ker se ne čuti krivega in smatra obsodbo na sedem let zapora protipostavno in nepravilno ter bi prošnja za pomilostitev pomenila njegovo tiho priznanje.

Nazadovanje komunistov je značilno za nedavne deželne volitve v Poljski. Komunistični glasovi so padli v zadnjih 3 letih od 14% na 5.5% oddanih glasov. Neposredno niso priborili niti enega poslanskega mesta, pač pa jim daje celotno število glasov pravico do dodatnih sedežev.

Tudi skrajni desničarji so slabo uspeli.

+

ALI STE PORAVNALI NAROČNINO ZA
KLIC TRIGLAVA?

KDOR IŠČE, TA NAJDE

Clevelandska "Slovenija" je v 5.štev.dne 2.marca objavila članek "Kdor ne ceni se sam...", kjer se je hudo obregnila ob Klic Triglava, ker da je trdil, da je večina Slovencev med komunistično revolucijo zapustila svoje prejšnje politične organizacije in stranke in prešla k Titovcem. Klic Triglava je 15.aprila 1950 z razlogi in dokazi odgovoril "Sloveniji".

Tudi argentinska "Svobodna Slovenija" je v svoji 15.štev.dne 13.4. ponatishnila omenjeni članek iz "Slovenije" na uvodnem mestu. Upamo, da bo sedaj, ko smo tudi mi pojasnili svoje stališče, argentinska "Svobodna Slovenija" resnici na ljubo seznanila svoje čitatelje tudi s pisanjem našega lista.

Cudimo se, da je Svob.Slovenija ponatishnila omenjeni članek, ne da bi se za nas zavzela. Sama je namreč pisala pred tem v istem smislu in bi gotovo bila užaljena, če bi kdo proglašal da širi laž in komunistično intrigo.

Pod naslovom "Lahkovernost daje propagandi moč", piše Svob.Slovenija, dne 3.novembra 1949, v štev.44. na uvodnem mestu, razmišljajoč o naivnih zapadnjakih, ki sedaj v Titu vidijo dobrega Davida. In takole nada ljuje:

"Isto se je dogajalo v Sloveniji med komunistično revolucijo. Gore = njec, Stajerc in Primorec niso razumeli tega, kar se je dogajalo na Do = lenjskem in Notranjskem in če jim je kdo razlagal, niso hoteli verjeti. Uradnik, obrtnik, trgovec v Ljubljani niso verjeli, da bo komunizem v Sloveniji res tak, kakor so napovedovali oni, ki so ga dodobra preštudirali in poznali... Podpirali so ga denarno in širili so ga, češ, pri nas bo drugačen kot v Rusiji."

Značilen je tudi drugi članek, objavljen v Svob.Sloveniji 11.8.1949 v štev.32. Tam v podlistku "V spomin" piše dr.Tine Debeljak o svojem poslednjem srečanju z očetom na Gorenjskem 20.marca 1944. V tej spominski črtici je dr.Debeljak nazorno opisal razgovor med njim in Gorenjci v St.Vidu nad Ljubljano. Tako pravi:

"Stopili smo v bližnjo gostilno k znancem. Pogostili so nas kolikor so mogli. Po začetku vojne se nismo videli. - Razgreli smo se v debati - ne z očetom: on je 80 letnik - samo gledal! - temveč z ostalimi, kiso se tam zbrali. In debata je bila: ali je OF delo komunistov z namenom uesti komunizem v Sloveniji, ali pa je res - osvobodilni boj? Gorenjci so zagovarjali drugo stališče in majali z glavo nad menoj... In najpobojnejša med njimi je samo vzdihnila: "Za škofa mi je hudo, da se je tako spozabil... in udarja proti OF... Saj vera ni v nevarnosti in "gošarji" niso komunisti!" Sestra ji je potrdila, dokumentirajoč misel z mojim 16 letnim nečakom, ki so ga ugrabili "gošarji" in je zdaj tam kurir, pa ni komunist... Beseda je dala besedo trda beseda trd odgovor, nismo se več mirno razgovarjali... oče ni posegel v prepir, saj ni vedel zakaj, le - jokal je in si brisak solze... "Tako dolgo se nismo videli in se kregamo..." Ura je potekla. Gospodar, uvideven mož, je nato razsodil: "Naši "gošarji" niso komunisti, poznam jih, ne izključujem pa, da delajo tlako komunistom in jim pomagajo na konja... V toliko bi utegnil imeti škof prav... Toda zdaj je treba prepoditi okupatorja!"

"Gošarji ga ne bodo!" sem dejal jaz. - "Naši niso komunisti" je trdila svoje sestra. - "Jaz pa le škofa ne razumem...", je dodala še najpobojnejša..."

+

Prav gotovo ne omenjamo tega zato, ker bi bili veseli uspehov prikriti tega komunizma. Tudi mi smo bili med onimi slovenskimi fanti, pred kate rimi so bežali komunistični banditi. Zelo nesramen mora biti, kdor bi nam očital laž in zelo zloben, če že ne nor, kdor bi rekel, da smo orodje komunistične intrige.

Svobodna Slovenija nam pritruje, da smo preteklost pravilno ocenjevali. Resnica pa ni kleveta in žalitev. Niti nam ne bo škodovala, če se bomo učili za prihodnost.

Kot smo pisali v 43.številk: "Resnica za vsako ceno!"

...oOo...

TOSTRAN KARAVANK

(Poročilo našega dopisnika)

Gradec, sredi junija. - Vedno bolj je opazati avstrijsko zanimanje za trgovino z Jugoslavijo. S tem namenom grede tudi vsa njihova prizadevanja na netrgovskih področjih; časopisje udarja milejše strune proti Titovi Jugoslaviji, ne da bi pri tem hvalilo jugoslovanski režim. Na drugi strani pa bi Jugoslavija želela avstrijske mehanike, inženirje in zdravnike. Isto, kar so delno z uspehom poskusili že v zapadnih zonah Nemčije. Pa tudi jugoslovanski in avstrijski športniki prirejajo medsebojna gostovanja.

Začetkom junija je gostovala v Gradcu in Celovcu ljubljanska opera s Heybalovo, Gostičem, Jankom, Lupšo, režiserjem Debevcom ter dirigenti Švaro, Poličem in Hubadom. Predvajali so Gotovčevu opero "Eroiz onega sveta" ter Hrističev balet "Ohridska legenda". Predstave, ki jim je v Gradcu prisostvoval tudi jugoslovanski predstavnik na Dunaju Repič, so doživele pravi triumf slovenskih umetnikov. Ljudstvo je bilo navdušeno. Predstave v Gradcu so obiskali tudi slovenski begunci.

Vaš dopisnik je razgovarjal z nekaterimi pevci. Občutil sem, da je med njimi precej nezadovoljnih z režimom v Jugoslaviji, toda omenjali so tudi dobre stvari. Očitna je bila hvala sedanji industrializaciji, ki daje osnovo zvišanju življenjskega standarda v bodoče. Napetost doma je nekoliko popustila, ker se je režim usmeril v prvi vrsti v preganjanje kominformistov. Opaža se lahna sprememba mentalitete, nezadržan razcep med mišljenjem doma in v emigraciji. Mnogi obžalujejo in obsojajo postopek v letu 1945, čeprav so bili nekdanje zagrizeni ofarjani. Na drugi strani pa na emigracijo ne računajo več tako resno kot pred leti, ker se premo lo sliši o njeni delavnosti. Tudi oblasti nimajo več posebnega strahu pred emigracijo. Pevcem je bilo pred odhodom rečeno, da lahko obiščejo svoje sorodnike in znance, če jih imajo; pazijo naj se le kominformističnih agentov. Tudi kontrola na sami državni meji je bila le formalna. Dobili so vtis, da se Titovci ne boje toliko zapada kot vzhoda.

Vsi obiskovalci iz Jugoslavije pa so se strinjali, da kupiti doma ne moreš skoraj nič. In vendar so umetniki med najbolje plačanimi ljudmi. Nemogoča bi bila primerjava s stanjem na zapadu, ki se jim je zdelo nepopisno izobilje.

+ Anton KAVELAR

Mar del Plata 12.6.1950.

Tone je pred kratkim nastopil službo kot operater na tuk. radijski postaji LU9 Mar del Plata (Argentina). Ko je včeraj zvečer končal svoj sedemurni turnus, je hotel dati navodila svojemu nasledniku, kako naj ravna z instrumenti, ker se je tekom popoldneva pokvarila velika izhodna žarnica. Ta žarnica ima 5000 Voltov napetosti in se zaradi izredno visoke temperature umetno hladi z vodo. Ko se je Tone preveč približal žarnici, hoteč razložiti, kje je napaka, ga je zagrabil visokofrekvenčni tok 1200 ciklov. Ožgalo mu je roko in takoj je padel v nezavest. Po dveh urah je kljub takojšnji zdravniški pomoči in umetnem dihanju Tone umrl. Posebna komisija preiskuje sedaj ves slučaj.

Danes smo ga pokopali na tuk. pokopališču ob veliki udeležbi slovenske kolonije, slovenskega duhovnika ter predstavnikov tuk. radio postaje, ki so oskrbeli zelo lep pogreb.

Tone je bil v službi zelo priljubljen, vedno je bil vesel, tak, kot se ga njegovi številni prijatelji tudi v Angliji spominjajo.

Naj počiva v miru, naš dragi Tone!

B.

+++++

Jugoslovanski generali. V angleškem parlamentu so vprašali notranje ministra G.C. Ede, če bo dovolil prihod v Anglijo generalu D. Živkoviću in 37 drugim jugoslovanskim generalom, ki so zdaj DP-ji v Nemčiji. Te oficirje so ujeli Nemci, ko so napadli Jugoslavijo leta 1941. "Ali ni žalostno, da bi taki možje morali prebiti svoja stara leta ob nemški milošćini?" - G. Ede je obljubil, da bo pregledal te slučaje s sočustvovanjem.

+++

UŽALJENI ITALIJANSKI JUNAKI

Italija je kapitulirala leta 1943 pod maršalom Badoglijem zato, ker se je vlada odločila, "kot so se italijanski državniki odločali že preje, da je prišel čas, da skočijo na stran zmagovalcev." Tega mnenja je angleški maršal Alexander v poročilu o bojih v Italiji od sept. 1943 do decembra 1944. Poročilo je predložil vojnemu ministru v aprilu 1947 in je bilo objavljeno sredi junija letos.

Jasno se mu zdi, "da se italijanska vlada ni odločila kapitulirati, ker bi se počutila nezmožno nuditi nadaljni odpor, niti zaradi spremembe čustvovanja ali razumskega prepričanja o pravičnosti zavezniških in demokratičnih ciljev... Podobno sklepanje - napačno kot se je pokazalo - jih je pripeljalo v vojno v juniju 1940. Trenutek je bil takrat skrbno izbran; tudi zdaj so upali, da se bodo s prehodom na drugo stran ob tej prelomnici baš dovolj udeležili bojevanja, da bodo opravičili zahtevo po mestu med zmagovitimi zavezniki, ko bo prišel resnični konec vojne."

Ko sta maršal Badoglio in kralj zbežala iz Rima, nemške težave "ni so bile povečane, ali pa komaj znatno, zaradi odpora oboroženih sil ali civilnega prebivalstva... Nismo mnogo pričakovali od Italijanov; 21 let fašistične pokvarjenosti in nesposobnosti je pogasilo vsako iskro patriotičnih čustev v narodu, ki po naravi ni bojevit."

Poročilo je Italijane sila razburilo. In v parlamentu je povzročilo precejšen vihar. Posebno je užalilo bивše odporniške voditelje, ki si dajejo duška po italijanskem časopisju. Užaljeni bивši junaki imajo pač prav, da je poročilo zadovoljilo le fašiste, ki z zadoščenjem ugotavljajo, da so se ves čas hoteli boriti proti zaveznikom. Ubogi italijanski demokrati pa se vzadregi sprašujejo, katero navdušenje je bilo pravilno

- - - - -

Med najmlajšimi poslaniki v Londonu je novodošli jugoslovanski ambasador dr. Joža Brilej iz Ljubljane. Bil je partizan in se je v Titovi diplomatski službi hitro dvignil.

Novi predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti je postal po dr. Kidričevi smrti univ. prof. dr. Fran Ramovš, dosedanji tajnik. 60 letni dr. Ramovš je poznan strokovnjak v slovanski filologiji. Novi tajnik akademije je univ. prof. Milko Kos.

Na mednarodnem tekmovanju opernih pevcev v Verviersu, Belgija, so jugoslovanski pevci odnesli šest nagrad. Od Slovencev so nastopili Valerija Heybalova, Janez Lipušček in Rudolf Franci ob spremljavi prof. Marijane Lipovške.

Mladinski pevski zbor s tolminske gimnazije si je priboril prvo nagrado na tekmovanju mladinskih pevskih zborov v Ljubljani.

Več glavnikov obljublja pod debelim naslovom Slovenski poročevalec. - Sliši se, da je po nekaterih trgovinah v Angliji zmanjkalo glavnikov, ker so jih naši begunci tako velikopotezno pošiljali domov.

Štedilnik se je podrl v uslužbenski restavraciji komiteja za zunanjo trgovino pri vladi za Slovenijo in so odpovedali hrano vsem abonentom za tri dni, dokler ne sezidajo novega. Slov. poročevalec se sprašuje, kje bo teh 220 ljudi jedlo, ker jih noče sprejeti nobena druga menza, niti na prošnjo komiteja za zunanjo trgovino pri vladi za Slovenijo. - Bodo pač lačni.

KLIC TRIGLAVA izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu. - Naročnina znaša za Vel. Britanijo 24 šilingov letno, 12/- polletno in 6/- četrtletno. Za ostale države odgovarjajoča vsota s posebnim doplačilom za letalsko dostavo v prekomorske dežele. Višino naročnine in način plačila sporočamo tudi vsakemu naročniku posebej.

POZOR! Ne pozabite na novi naslov uprave, kamor pošiljajte naročnino, spremembe naslovov in reklamacije! NOVI NASLOV:

KLIC TRIGLAVA - Miners Hostel, Green Lane, Nr. Nuneaton, Warwickshire.